

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל הַמִּשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר

תְּרַגְּוֹם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵי בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִישֵׁת בְּמִדְבָּר

(דף קיז ע"א)

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאַהֲל מוֹעֵד וְגו'.
רַבִּי אֲבָא פָתַח, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצִלְמוֹ וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה נִתְּבַאֵר. בֵּא רְאֵה,
בְּשָׁעָה שֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָאָדָם, עָשָׂה
אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים, וְהָיָה כְּלוּל
מִהַכֹּל, וְהָיָה אוֹרוֹ מֵאֵיר מְסוּפָה הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ,
וְהָיוּ פּוֹחֲדִים מִפְּנֵי הַכֹּל.

וַאֲפֹה עַל גַּב שְׁחָרֵי פְּרִשׁוּתָהּ, יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בְּפְסוּק
הַזֶּה. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמוֹ
אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ, כִּיּוֹן שֶׁאָמַר בְּצִלְמוֹ, מַה זֶה
בְּצִלְמוֹ אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ? אֵלֶּיךָ וְדַאי שְׁתֵּי דַרְגוֹת
שֶׁכְּלוּלוֹת זָכָר וְנִקְבָּה, אַחַת לְזָכָר וְאַחַת לְנִקְבָּה.

וְלָכֵן שְׁנֵי פְּרִצוּפִים הָיוּ בְּוַדַּאי, וְסוּפָה הַפְּסוּק
מוֹכִיחַ, שֶׁכְּתוּב זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָא אֹתָם.
וְכְלוּל הָיָה מִכָּל הַצְּדָדִים (מִשְׁנֵי צְדָדִים). וַאֲפֹה עַל גַּב

שְׁהֵנְקָבָה אַחֲזָה בְּצַדּוֹ, הָרִי הִיא גַם כְּלוּלָה מִשְׁנֵי
צָדָדִים, לְהִיּוֹת שְׁלָם כֹּל.

וְהָיָה מִסְתַּכֵּל בַּחֲכָמָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. כִּיּוֹן
שְׁפָרְתָה, הִתְמַעְטוּ הַפְּרָצוּפִים, וְהַחֲכָמָה
הִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ, וְלֹא הָיָה מִסְתַּכֵּל אֲלָא בְּדַבְרֵי
גּוֹפוֹ. אַחַר כֵּךְ הוֹלִיד בָּנִים מֵעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
וְלֹא הִתְיַשְׁבוּ זֶה וְזֶה בְּעוֹלָם עַד שֶׁהוֹלִיד בֶּן, וּמִמֶּנּוּ
נִשְׁלַם (נִשְׁתַּל) הָעוֹלָם, שֶׁנִּקְרָא שֵׁת, וְכֵךְ פִּרְשׁוּהָ.

וְעַם כֹּל זֶה, הָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן לֹא הֵשֵׁלֵם וְלֹא הָיָה
שְׁלָם וְלֹא נִמְצָא בְּקִיּוּמוֹ, עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם
וְעָמַד הָעוֹלָם. אֲבָל לֹא הֵשֵׁלֵם עַד שֶׁאַבְרָהָם נִמְצָא
בּוֹ בְּעוֹלָם, וְאַחַז בּוֹ בְּיָמָיו כָּמִי שֶׁאַחַז בְּיָמָיו אֶת
מִי שֶׁנּוֹפֵל. כֹּא יִצְחָק וְאַחַז בְּיַדֵּי הָעוֹלָם בְּשִׂמְלָל
וְהַתְּקִים יוֹתֵר. כִּיּוֹן שֶׁבָּא יַעֲקֹב, אַחַז כֹּאמְצַע חֲנוּף,
וְנִכְלָל בְּשְׁנֵי צָדָדִים, עָמַד הָעוֹלָם וְלֹא הָיָה
מִתְמוּטָט.

וְעַם כֹּל זֶה לֹא נִשְׁתַּל (נִשְׁלַם) בְּשָׂרְשׁוֹ עַד שֶׁהוֹלִיד
שְׁנַיִם עֶשֶׂר שָׁבָטִים וְשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, וְנִשְׁתַּל

(ונשלם) העולם. ועם כל זה לא השתלם עד שקבלו
 ישראל תורה בחר סיני והוקם המשכן, ואז עמדו
 העולמות ונשלמו, והתפשטו עליונים ותחתונים.

ביון שהתורה והמשכן הוקמו, רצה
 הקדוש-ברוך-הוא לפקד ^(דף קיז ע"ב) החילות
 של התורה, כמה צבאות הם של התורה, כמה
 צבאות הם של המשכן. בא ראה, כל דבר שצריך
 להתישב במקומו, לא מתישב עד שנוזר בפה,
 ומתמנה עליו. אף כאן - רצה הקדוש-ברוך-הוא
 לפקד חילות התורה וחילות המשכן, וכלם היו
 באחד ולא נפרדים זה מזה, הכל כמו למעלה,
 שחרי התורה והמשכן לא נפרדים זה מזה,
 והולכים באחד.

ומשום זה חילותיהם עולים בחדש בן להודע
 אליהם, פרט לאותם אחרים שאין להם
 חשבון. ולכן כתוב, וידבר ה' אל משה במדבר
 סיני באהל מועד. אם באהל מועד, למה במדבר
 סיני? אלא אחד לתורה ואחד למשכן. וזה וזה -

בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית, וְהִכַּל אֶחָד, וְזֶה
 נִקְרָא חֹדֶשׁ זִיו, רָמְזוּ לְאוֹתוֹ חֹדֶשׁ וְשָׁנָה שְׁמַאִיר
 לְלִבְנָה, שְׁהָרִי אִזּוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת נִמְצְאִים בְּשִׁלְמוֹת.
 לְצֵאתֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְהוֹדִיעַ שְׁכֵשְׁעֵי־אִזּוּ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם, זֶה תִּהְיֶה בַחֹדֶשׁ הַרְאֵשׁוֹן.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים קמ"ו) ה' זָכְרָנוּ יְיָךְ יְיָךְ
 אֶת בֵּית וְגו'. ה' זָכְרָנוּ יְיָךְ - אֵלֶּה הַנְּזָכְרִים,
 שְׁהָיוּ עוֹלָיִם בְּחֻשְׁבוֹן בַּמְדָּבָר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְבַרְךְ אוֹתָם וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם כָּכָל זְמַן.

בַּאֲרֵא, מִי שְׁאוֹמֵר שְׁבַח חֲבֵרוֹ, שֶׁל בְּנֵיו, אִזּוּ
 שֶׁל מְמוֹנֵו - צָרִיךְ לְבָרְכוֹ וּלְהוֹדוֹת עָלָיו
 בְּבָרְכוֹת. מִנֵּין לָנוּ? מִמַּעֲשֵׂה, שְׁכַתוֹב (דברים א) וְהִנְכֶם
 הַיּוֹם כְּבוֹכְכֵי הַשָּׁמַיִם לָרַב. אַחַר כֵּן מַה כָּתוּב?
 ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם יִסֵּף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֵלֶּף פְּעָמִים
 וְגו'. שְׁתֵּי בָרְכוֹת הֵיוּ: אַחַת - ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם,
 חֲרֵי אַחַת. אַחַר כֵּן - וַיְבַרְךְ אֶתְכֶם בְּאֵשׁ דְּבַר
 לָכֶם. לְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, בָּרְכוֹת עַל בָּרְכוֹת.

ואם הוא מונה את שבת חבירו ולא מודה עליו
 ברכות - הוא נתפס בפתחלה מלמעלה. ואם
 הוא מברך אותו - הוא מתברך מלמעלה. והברכה
 צריך לברך אותה בעין טובה, ולא בעין רעה.
 ובכל רוצה הקדוש-ברוך-הוא אהבת הלב. ומה
 מי שמברך את חבירו, רוצה הקדוש-ברוך-הוא
 שיברך אותו בעין טובה, בלב טוב - מי שמברך
 את הקדוש-ברוך-הוא על אחת כמה וכמה
 שצריך עין טובה ולב טוב ואהבת הלב. בגלל זה,
 (שם ו) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו'.

בא ראה, תרי פרשוקה, אין הברכה שלמעלה
 שורה על דבר שנמנה. ואם תאמר, ישראל
 איך נמנו? אלא כפר לקח מהם, ותרי פרשוקה,
 ותחשבון לא היה עד שנאסף כל אותו הכפר
 ועלה לחשבון. ובפתחלה מברכים את ישראל, אחר
 כך מונים אותו כפר, אחר כך חוזרים ומברכים
 את ישראל. נמצא שישראל מתברכים בפתחלה
 ובסוף, ולא עולה בהם מנפה.

לָמָּה הַמַּגִּיפָה עוֹלָה בְּמִנְיָן? אֵלֶּא מִשּׁוּם שְׁבָרָכָה
 לֹא שׁוֹרָה בְּמִנְיָן. כִּיּוֹן שְׁמִסְתַּלְקֶת הַבְּרָכָה,
 הַצַּד הָאֲחֵר שׁוֹרָה עֲלָיו, וְיִכּוֹל לְהִנָּזֵק. בְּגִלְלָה זֶה
 בְּמִנְיָן לִוְקָחִים כַּפָּר וּפְדִיּוֹן, לְסִלֵּק אוֹתוֹ מֵהֶם.

יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל - אֵלֹהֵי הַנְּשִׁימ, שְׁלֹא עוֹלוֹת
 בְּמִנְיָן. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֲחֵרֵן - שְׁהֵם מְבָרְכִים
 אֶת הָעָם בְּעֵין טוֹבָה וּבְלֵב טוֹב וּבְאַהֲבַת הַלֵּב. אֶת
 בֵּית אֲחֵרֵן - כֶּךָ גַּם הַנְּשִׁימ (שְׁלָהֶם), שְׁמֵת־בְּרָכוֹת
 בְּבָרָכָה (שְׁלָהֶם).

יְבָרַךְ יִרְאֵי ה' - אֵלֶּה הֵם הַלְוִיִּם, וְכֻלָּם מֵתְבָרְכִים,
 כִּי הֵם יִרְאִים מִתְקַדֹּשׁ כְּרוֹךְ הוּא. תְּקַטְנִים
 עִם הַגְּדֹלִים - אַף עַל גַּב שְׁלֹא עוֹלִים בְּמִנְיָן.

כֹּא רֵאָה, לֹא נִמְצָא מִנְיָן בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהַתְּבָרָכוֹ בּוֹ
 בְּמִנְיָן זֶה, שְׁמִנְיָן זֶה לְהַתְּבָרַךְ הָיָה, וְלֹהֲשָׁלִים
 שְׁלֵמוֹת הָעוֹלָמִים הָיָה, וּבְמָקוֹם שֶׁהַתְּבָרָכוֹת יוֹצְאוֹת
 נִמְנוּ, שְׁכַתּוֹב בְּאֶחָד לְחֹדֶשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא זִיו
 בְּרָכוֹת הָעוֹלָם, שְׁמִמְנוּ יוֹצֵא זִיו לְעוֹלָם. וְעַל זֶה
 נִקְרָא חֹדֶשׁ זִיו, שֶׁהוּא שֶׁל הַכֹּל יוֹצֵא מִמְנוּ, וְעַל

וְהַ כְּתוּב (תהלים קלד) יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן, וְהַכֹּל דְּבָר
 אַחֵר, וְכְתוּב (שם קלג) כִּי שָׁם צְוּהָ ה' (דף קיח ע"א) אֶת
 הַבְּרָכָה וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה מְצוֹי לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
 יִשְׂרָאֵל, מֵאֵיזָה מְקוֹם הֵם מֵתְבָרְכִים? אָמַר
 לוֹ, אֹי לְעוֹלָם שְׁלֹא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא מִסְתַּכְּלִים בְּנֵי
 אָדָם בְּכַבּוֹד הַמְּלָךְ הָעֲלִיּוֹן. בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה
 שֶׁנִּמְצְאוּ יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים לְפָנַי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְהָעוֹלָמוֹת הָיוּ (עמו) מְצוּיִים בְּעֵץ אַחֵר עֲלִיּוֹן קָדוֹשׁ,
 שֶׁהַמְּזוֹן שֶׁל הַכֹּל בּוֹ, הָיָה מֵתְבָרֵךְ מִמְּקוֹם שֶׁכָּל
 הַבְּרָכוֹת כְּנוֹסוֹת בּוֹ, וְכוּ נִנְטַע וְנִשְׁתַּלּוּ שְׂרָשֵׁיו.

וַיִּשְׂרָאֵל לְמַטָּה הָיוּ מֵתְבָרְכִים (ונשתללו שרשינו) מִמְּקוֹם
 שֶׁכָּל אוֹתָן בְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת בּוֹ וְלֹא
 מֵתַעֲכָבוֹת לְצֵאתָ. וְהוּ שֶׁכְּתוּב יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן,
 וְכְתוּב כִּטֹּל חֶרְמוֹן שְׂרִירַד עַל חֲרָדֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם
 צְוּהָ ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וְזֶהוּ אוֹר
 הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (תהלים ג) מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים
 הוֹפִיעַ. הוֹפִיעַ - הָאִיר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לג) הוֹפִיעַ

מִתֵּר פָּאָרָן. (וְנָה אִוֵּר) וּבְשֵׁמַיִר, מֵאִיר לְכָל
הָעוֹלָמוֹת.

וּבְשֵׁאוֹר זֶה מִתְעוֹרֵר, הַכֹּל הוּא בְּחִבְרוֹת (הַכֹּל הוּא
בְּחִיבוֹת), הַכֹּל הוּא בְּאַהֲבָה, הַכֹּל הוּא
בְּשֵׁלְמוֹת, וְאִזּוּ הוּא שְׁלוֹם הַכֹּל, שְׁלוֹם שְׁלִמְעָלָה
וְשְׁלִמְטָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (תְּהִלִּים קכב) יְהִי שְׁלוֹם בְּחֵילְךָ
שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ.

אִישׁ עַל הַגִּלּוֹ יַחֲנוּ בְּאֵת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו' (במדבר א). רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (ישעיה
סו) שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֲהֻבֶיהָ וְגו'.
בְּמַה חֲבִיבָה תִתְּוֹרָה לְפָנַי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁתֵּרִי בְּכָל מְקוֹם שְׂדֵבְרֵי תוֹרָה נְשָׁמְעִים,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכָל חֵילוֹתָיו, כֻּלָּם מְקַשְׁיָבִים
לְדַבְּרֵיוֹ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא לְדוֹר עַמּוֹ. זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב (שְׁמוֹת ב) בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי
וְגו'. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוֹנְאָיו נוֹפְלִים לְפָנָיו, וְחֵרִי
פְּרִשׁוּהָ.

בַּאֲרָאָה, מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵן עֲלִיזוֹת לְמַעַלָּה. בַּאֲ
 אָדָם וַעֲשֵׂה מִצְוָה אַחַת - אוֹתָהּ הַמִּצְוָה
 עוֹמֶדֶת לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְעַטֶּרֶת לְפָנָיו
 וְאוֹמֶרֶת: פְּלוֹנִי עָשָׂה אוֹתִי, וּמְפֹלֵנִי אֲנִי. מִשּׁוּם
 שֶׁהוּא עוֹרֵר אוֹתָהּ לְמַעַלָּה. כְּמוֹ שֶׁהוּא עוֹרֵר אוֹתָהּ
 לְמַטָּה, כִּי גַם עוֹרֵר אוֹתָהּ לְמַעַלָּה, וַעֲשֵׂה שְׁלוֹם
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כו) אוֹ יַחֲזֹק
 בְּמַעוֹי יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֵׂה לִי. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם
 לִי - לְמַעַלָּה. שְׁלוֹם יַעֲשֵׂה לִי - לְמַטָּה. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ
 שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגו', מִשּׁוּם שֶׁחֲדוּהָ לֹא
 נִמְצְאוּת אֶלָּא בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל עוֹמְדִים
 בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, שִׁשְׁם מִתְחַפֶּרֶת אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, וְאִז
 זוּהִי שְׂמַחַת הַכֹּל, הַשְׂמַחָה שֶׁלְּמַעַלָּה וְשֶׁלְּמַטָּה.
 בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל לֹא נִמְצְאוּם בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, אֲסוּר
 לְאָדָם לְשַׂמַּח וּלְהִרְאוֹת שְׂמַחָה, שֶׁכֶּתוּב שְׂמַחוּ אֶת
 יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ וְגו', וְגִילוּ בָּהּ הַדּוֹקָא.

רַבִּי אֵבָא רָאָה אִישׁ שְׁהִיָּה שְׂמִיחַ בְּבֵית טְרוּנְיָא
 שְׂבֻבָּבָל. הִכָּה בּוּ וְאָמַר, שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם
 בְּתוֹב (אָמַר רַבִּי אֵבָא), בְּזִמְנֵי שְׂרוּשְׁלִים בְּשִׂמְחָה צָרִיד
 אָדָם לְשִׂמְחָה. רַבִּי אֶלְעָזָר לְטַעְמוֹ, שְׂאֵמַר שְׂמַחוּ אֶת
 יְרוּשָׁלַם, הִנֵּנוּ שְׂבֻבָּבָל (תהלים ק) עָבְדוּ אֶת ה'
 בְּשִׂמְחָה.

בְּתוֹב אֶחָד אָמַר, עָבְדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה. וְכְתוּב
 אֶחָד אָמַר, (שם ב) עָבְדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה
 וְגִילוּ בְּרַעְדָּה. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא, כָּאֵן בְּזִמְנֵי
 שְׂיִשְׂרָאֵל שְׂרוּוִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה - כָּאֵן בְּזִמְנֵי
 שְׂיִשְׂרָאֵל שְׂרוּוִים בְּאֶרֶץ אַחֲרָת. (ד"א) עָבְדוּ אֶת ה'
 בְּיִרְאָה - זֶה בְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנֵי שְׂהִיָּה בְּנִלּוֹת בֵּין
 הָעַמִּים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהִרִי בְּתוֹב (ישעיה נה) כִּי בְּשִׂמְחָה
 תֵּצְאוּ, וְזוֹ הִיא בְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שְׂאֵמַר
 תֵּצְאוּ, מִחֲנִלּוֹת הוּא, וְנִקְרְאָת שְׂמִיחָה. אָמַר לוֹ,
 וְדַאי כִּדּוּ הוּא זֶה, שְׂכָל זִמְנֵי שְׂהִיָּה בְּנִלּוֹת וְשׂוֹכְבֵת
 לְעַפְרָה, לֹא נִקְרְאָת שְׂמִיחָה, עַד שְׂתִקְדוּשׁ כְּרוּד

הוא יבא אליה, ויקימה מהעפר ויאמר, (שם נב)
התנערי מעפר קומי וגו', (שם ס) קומי אורי וגו',
ויתחברו באחד, (ויקימה מעפרה) ואז תדוה נקראת,
תדות הכל, ואז בשמחה תצאו ודאי. אז פמה
תילות יצאו מול הנבירה לתדות הלולת המלה,
כמו שנאמר (שם נה) תתרים ותנבעות יפצחו וגו',
וכתוב (שם נב) כי הלך לפניכם ה' ומאספכם וגו'.

(דף קיח ע"ב)

איש על דגלו באתת - אלו ארבע מחנות של
בנסת ישראל, שהם שנים עשר שבטים,
שנים עשר תחומים סביב סביב לה. הכל כמו
שלמעלה, כתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים
שבטי יה וגו'. ששם עלו שבטים - אלו שנים
עשר שבטים, שנים עשר תחומים שלמטה.

שבטי יה - תרי פרשות, משום שי"ה עדות
לישראל ודאי. ולכן (במדבר כו) תראובני,
השמעוני, י"ה בכל אחד ואחד. אבל ודאי כן
הוא, שתרי העץ העליון תקדוש, בו חותם

בְּחֹתְמוֹ. וּפְרָשׁוּהָ שְׁכֶתוֹב, (יחזקאל א) וְדַמוֹת פְּנֵיהֶם
 פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אֲרִיָּה אֵל הַיָּמִין וְגו'. דַּמוֹת אָדָם
 נִכְלְלָת בְּכֻלָּם, וְהַפְּנִים הָיוּ לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם,
 וּנְפַרְדִּים בְּדַמְיוֹתֵיהֶם, וְכֻלָּם כְּלוּלִים בּוֹ פֶּאֶדָם.

מִיכָאֵל מִיָּמִין, גְּבֻרִיאֵל מִשְּׂמָאל, אֲוִרִיאֵל
 לְפָנֵיהֶם, רַפָּאֵל לְאַחֲוִרֵיהֶם, הַשְּׂכִינָה
 מֵעֲלֵיהֶם. שְׁנַיִם מִכָּאֵן, וּשְׁנַיִם מִכָּאֵן, וְהֵיא פֶּאֶמְצַע.
 כְּמוֹ זֶה בְּאֶרֶץ שְׁלֹמֹתָה - שְׁנַיִם מִכָּאֵן, וּשְׁנַיִם
 מִכָּאֵן, וַיְ"ה פִּינֵיהֶם.

כִּי־וְזָן שְׁלוֹקְחִים שְׁנַיִ דְּגָלִים, מַה כָּתוּב? וְנָסַע אֶהֱל
 מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם וְגו'. וְאַחַר כֵּן אוֹתָם
 שְׁנַיִם אַחֲרֵים אַרְבַּע מַחֲנוֹת הֵן לְאַרְבַּעַת צַדֵּי
 הָעוֹלָם, וְנִמְצְאִים שְׁנַיִם עֶשֶׂר. אַף כֵּן לְמַטָּה כְּמוֹ
 שְׁלֹמֹעָה. וְנָסַע בְּרֵאשׁוֹנָה דְּגָל מַחֲנֵה יְהוּדָה מוֹל
 מַחֲנֵה אֲוִרִיאֵל. וּמַחֲנֵה רְאוּבֵן מוֹל מַחֲנֵה מִיכָאֵל.
 זֶה לְדָרוֹם, וְזֶה לְמִזְרָח. כֵּן גַּם הַמְּזֻבָּח דְּרוּמִית
 מְזֻרְחִית. וּמַחֲנֵה דָן לְצַפּוֹן. מַחֲנֵה אֶפְרַיִם יָמָה.
 מַחֲנֵה דָן מוֹל מַחֲנֵה גְּבֻרִיאֵל. מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְמַעַרְב

מול מחנה רפאל. כך גם המזבח צפונית מערבית.
 הכל אחוז זה בזה, עד שהכל עולה ונאחו בשם
 הקדוש, שהוא הראשית של הכל, העליון של
 הכל, הקדוש של הכל, הכל כלול בו.

י' מזרח הוא ראשית האור, הולך ומשויטט
 ומוציא לדרום, ודרום יוצא ותלוי בראשית
 המזרח. ה' דרום, ממנו יוצא דרום בעולם. ונכנס
 י' בראשית המזרח, ומוציא אותו.

ומה' תלויים דרום וצפון, ואותו שפיניהם, י'
 מזרח, י"ה - דרום וצפון תלויים בו. ו'
 באמצע, וזה הוא בן זכר. בגלל זה הוא בין צפון
 לדרום. ועל זה שנינו, מי שנותן מפתו בין צפון
 לדרום, יהיו לו בנים זכרים. שהרי בן זכר הוא בין
 צפון לדרום. ה' עליונה, בה תלוי צפון ודרום, ובן
 זכר פיניהם, בסוד של יו"ת. ה' האחרונה - מערב.

ועל זה תדרום אחוז במזרח, שהוא ראשית
 השמש ותלוי בו. ועל זה למדנו, מצד אבא

אָחוּז וְתִלּוּי הַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן, מֵצַד הָאֲמָא תִּלּוּיָהּ
גְבוּרָה. כְּמוֹ זֶה אָחוּז הַכֹּל זֶה פְּזוּת.

זוֹיּוֹת הַמְזֻבַּח גַּם בֵּין מְסוּבָבִים, וּבֵא לֹא לְקַרְן
דְּרוּמִית מְזֻרְחִית. שְׁתֵּדְרוּם כְּחוֹ בַּמְזֻרְחָה,
שֶׁהוּא רֵאשִׁית הַשְּׂמֶשׁ, וְחֹק הַשְּׂמֶשׁ אֵין שׁוּרָה אֶלֶּא
בְּרֵאשִׁית. מְזֻרְחִית צְפוּנִית - בֵּינּוֹן שְׁדָרוּם נוֹטֵל
תְּקִפּוֹ שֶׁל הַמְזֻרְחָה, הוּא מֵאִיר לְצָפוֹן, וְהַצָּפוֹן נִכְלָל
בְּדָרוּם, שְׁהָרִי שְׂמֵאל נִכְלָל בְּיָמִין.

צְפוּנִית מְעָרְבִית - שְׁהָרִי הַמְעָרֵב, שֶׁהוּא בְּה'
אַחֲרוֹנָה, נוֹסֵעַ מִהַצָּפוֹן. וְעַל זֶה הַצָּפוֹן
נוֹסֵעַ לַמְעָרֵב. מְעָרְבִית דְּרוּמִית - הִיא הוֹלְכֶת
(לְהַתְחַבֵּק) לְהַתְחַבֵּר בְּדָרוּם כְּמוֹ שְׁדָרוּם תִּלּוּי בַּמְזֻרְחָה,
וְחֹזְקוֹ הוֹלֵךְ בְּרֵאשִׁית. כִּךָּ גַם הַמְעָרֵב הוֹלֵךְ (לְהַתְחַבֵּק)
לְהֶאָחוּז בְּדָרוּם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וַיְמִינוּ תְּחַבְּקֵנִי. תְּיָמִין
הַזֶּה הוּא הַדָּרוּם, בְּגִלְלָל זֶה יוֹנֵק מִשְׁנֵי צְדָדִים -
מִצָּפוֹן וּמִדָּרוּם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב שְׂמֵאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי
וַיְמִינוּ תְּחַבְּקֵנִי. שְׂמֵאלוֹ - זֶהוּ צָפוֹן, וַיְמִינוּ - זֶהוּ
דָּרוּם.

וְסוּד זֶה לְמִדְנֵהוּ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נֹתֵן מִטָּתוֹ
 בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם, וְאוֹחֲזֵת הַבֵּן הַזֶּה בְּיָדָיו,
 וְעַל זֶה יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם לָתֵת מִטָּתָם בֵּין צָפוֹן
 לְדָרוֹם. וְזֶה לְמִדְּאוֹתֵי אֲבָא, שְׁנוֹתָנִים לוֹ בָּנִים
 וְזָכְרִים. שֶׁחֲרִי הוּא הַתְּפִיז בְּלִפְי הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה
 הַעֲלִיּוֹנָה, בְּשִׁלְמוֹת הַכֹּל, לְגַבֵּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שֶׁהוּא בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם, וּלְגַבֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 שֶׁמְאִירִים (שְׁחִיא) שֶׁהֵיא בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם - וְדָא יְהִי
 לוֹ בָּנִים וְזָכְרִים.

וּבְכָל ^(דף קיט ע"א) צָרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה כְּמוֹ שְׁלֵמַעְלָה.
 וְכְמוֹ שֶׁמְרָאָה מַעֲשֵׂה לְמִטָּת, כִּי מְעוֹדֵר
 לְמַעְלָה, וּפְרָשׁוּתָהּ. שְׁמַע רַבִּי בְּנִחָם וּנְשִׁק לְרַבִּי
 אֶלְעָזָר, וּבְכָה וְצַחֵק וְאָמַר, אֲשֶׁרִי חֶלְקִי בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כו) ה' אורי וישעי ממי אירא
 וגו'. ה' אורי וישעי, כִּינּוֹן שֶׁאָדָם הַסֹּתֵפֵל
 בְּאוֹר שְׁלֵמַעְלָה, וְתַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאִיר
 עָלָיו, לֹא פוֹחֵד מִעֲלִיּוֹנִים וְתַחַתוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

(ישעיה ס) וְעֲלִיךָ יִזְרַח ה' וּכְבוֹדוֹ עָלֶיךָ יֵרָאֶה. ה' מָעוֹז חַיִּי, כִּי־זֶן שֶׁתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹחִיז בְּאָדָם, לֹא יִפְחַד בְּאוֹתוֹ עוֹלָם מְכַל בְּעֲלֵי הַדֵּינִים. גַּם אֲנִי כְמוֹ זֶה, כִּי־זֶן שֶׁאֲחִזְתִּי בְּאָבִיךָ וּבָךְ, לֹא אֶפְחַד בְּעוֹלָם תְּזַה וּבְעוֹלָם הָאֲחֵר.

וְעֲלִיךָ בְּתוֹב, (משלי כג) יִשְׂמַח אָבִיךָ וְגו'. כִּי־זֶן שֶׁכְּתוּב יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ, מֵה זֶה וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ? שֶׁתִּרִי בְּאִמְךָ מִסְּפִיק. אֵלָּא יִשְׂמַח אָבִיךָ - זֶה תְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאִמְךָ - זוּ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ - יוֹלְדֶתְךָ שְׁלֵמֶטָה. אֵיפֹה שְׂמִחָתוֹ שָׁל רַבִּי שְׂמִעוֹן אָבִיךָ? אֵלָּא פְּסוּק הוּא לְבָדוֹ, שֶׁכְּתוּב (שם) גִּיל יְגִיל אָבִי צַדִּיק - זֶה תְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְיוֹלֵד חָכָם יִשְׂמַח בּוֹ - זֶה אָבִיךָ שְׁלֵמֶטָה. דְּבַר אַחֵר, גִּיל יְגִיל אָבִי צַדִּיק - זֶה אָבִיךָ שְׁלֵמֶטָה. וְיוֹלֵד חָכָם יִשְׂמַח בּוֹ, כְּתוּב בְּתוֹסֶפֶת וְא"ו - זֶה תְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (תהלים לא) בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת. יֵשׁ

לְהִסְתַּכֵּל בַּפְּסוּק הַזֶּה. רְאִיתֶם מִי שְׁמַפְקִיד דְּבָר
 בְּיַד הַמֶּלֶךְ? אֵלֵּא, וְדַאי אֲשַׁרִי הָאִישׁ שְׁחֹלֵךְ
 בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ וְלֹא חוּטֵא לְפָנָיו. בֵּא רְאֵה,
 בִּיּוֹן שְׁנַכְנָם הַלְיָלָה, עֵץ הַמָּוֶת שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וְעֵץ
 הַחַיִּים מִסְתַּלֵּק לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְכִיּוֹן שְׁעֵץ הַמָּוֶת
 שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם לְבָדוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם מוֹעֲמִים מַעַם
 מָוֶת. מָה הַמַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁאוֹתוֹ עֵץ גֹּזֵרִם.

וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהִקְדִּים וּלְהַפְקִיד בְּיָדוֹ אֶת נַפְשׁוֹ
 בַּפְּקָדוֹן, בַּפְּקָדוֹן שֶׁל אָדָם שְׁנוֹתָן פְּקָדוֹן
 לְאַחֵר. שְׂאֵף עַל גַּב שֶׁהוּא הַתְּחִיב אֵלָיו יוֹתֵר
 מֵאוֹתוֹ פְּקָדוֹן - לֹא כְּדַאי לְהֶאֱחֹז בּוֹ, הוֹאִיל
 וְהַפְּקָדוֹן נִמְסַר לוֹ, וְאִם יִסְרַב בּוֹ - וְדַאי נִבְדָּק
 אַחֲרָיו, שְׂאִין הוּא מוֹדֵעַ קֹדֶשׁ וְלֹא מִבְּנֵי הָאֱמוּנָה.

כִּי אוֹתוֹ עֵץ, בְּנֵי אָדָם מִקְדִּימִים וְנוֹתְנִים לוֹ
 פְּקָדוֹן נַפְשָׁם, וְלוֹקַח כָּל נַשְׁמוֹת בְּנֵי הָעוֹלָם.
 וְכֵלָם מוֹעֲמִים מַעַם מָוֶת, מִשּׁוֹם שֶׁזֶה עֵץ הַמָּוֶת
 הוּא. וּמִשּׁוֹם שֶׁכָּל נַפְשׁוֹת אֱלֹהֵי אָף עַל גַּב שְׂכָלָם
 הַתְּחִיבוּ לוֹ, וְלֹא כְּדַאי הוּא לְהִשִּׁיב הַפְּקָדוֹן לְאָדָם.

אֵלֶּא כִּיּוֹן שְׁכַלֶּם נִמְסְרוּ לוֹ בְּפִקְדוֹן, מִחֲזוֹר כָּל
הַפִּקְדוֹנוֹת לְבַעֲלֵיהֶם.

בֹּא רְאֵה, לֹא כִּדְאִי לְעֵץ הַמּוֹת הַזֶּה לְהַחֲזוֹר
פִּקְדוֹנוֹ לְאָדָם אֵלֶּא בְּשַׁעַה שְׁעֵץ הַחַיִּים
מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם. וּמִתִּי מִתְעוֹרֵר אוֹתוֹ עֵץ
חַיִּים? בְּשַׁעַה שְׁעוֹלָה הַבֶּקֶר. וְאִז, כִּיּוֹן שְׁוֵה
מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם חַיִּים,
וּמִשְׁאִיר וּמִחֲזוֹר אוֹתוֹ עֵץ הַמּוֹת כָּל
הַפִּקְדוֹנוֹת שֶׁהַפִּקְדוֹ אֶצְלוֹ, וְהוֹלֵךְ לוֹ. מָה
הַטַּעַם הֵם חַיִּים? מִשּׁוֹם שְׁאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים
נִרְם.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי בְּנֵי אָדָם רַבִּים הֵם מִתְעוֹרְרִים
בְּלִילָה בְּעוֹד שְׁעֵץ הַמּוֹת שׁוֹלֵט? אֵלֶּא וַדַּאי
אוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים עוֹשֶׂה אֶת זֶה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם
שְׁכַתוֹב (תהלים יח) לְרֵאשִׁית הַיַּיִשׁ מִשְׁכִּיל דָּרֵשׁ אֶת
אֱלֹהִים. וְלֹא יִהְיֶה פֶתַחֲוֹן פֶּה לְאָדָם שִׁיאֲמַר:
אֵלְמֵלֶּא שְׁלַמְתִּי בְּנַפְשִׁי בְּלִילָה, הִיִּיתִי מִשְׁתַּדֵּל
בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, זֶה בְּיִשְׂרָאֵל כּוֹדַי, וְכוּ.

הוא! אבל באמות העולם שראינו כזה, מה הטעם? אמר לו: יפה מה שאמרת.

פתח ואמר, (במדבר כג) מה אקב לא קבה אל ומה אועם לא ועם ה'. בא ראה, כמו שיש למעלה יש למטה. למעלה יש ימין ויש שמאל - למטה ישראל והעמים. ישראל אחוזים לימין בקדשת המלך הקדוש. העמים עובדי כוכבים ומזלות לשמאל, לצד רוח הטמאה. וכלם למטה מכל דרגות השמאל. וכל הדרגות אחוזות זו בזו עד שתלויות מהראש. וכמו שהראש נוסע, באותו הגון נוסע הונב, שהוא תחתון. מה הטעם? משום שאחוז בו. ומשום זה העמים עובדי כוכבים ומזלות, באותו צד הטמאה שלהם כך מנהגים.

בלעם השתמש בכל הדרגות התחתונות, והוא תיה רואה פתחתון תיה, שהוא הונב, שלא יכול להתנהג אלא בראש. משום כך אמר

מָה אֶקַּב לֹא קִבַּח אֵל, (שְׁהוּא הָרֵאשׁ מִשּׁוּם) שְׁאוֹתוֹ הָרֵאשׁ
הָעֲלִיּוֹן אֵינוֹ נִמְצֵא בְּדִין בְּאוֹתָם הַיָּמִים.

וְאַתָּה עַל גַּב שְׁהֵאֵל הַזֶּה בְּאַרְנוֹ, הַמְּלֻכּוֹת הַקְּדוֹשָׁה
הַזֶּה לֹקַחַת שֵׁם כְּמוֹ הַכֹּל, וְהַטּוֹב וְהַחֹסֵד שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה, (בְּאַרְנוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר עֲלִיּוֹן, וְהוּא טוֹב וְחֹסֵד שֶׁל הָעוֹלָם,
הַמְּלֻכּוֹת הַקְּדוֹשָׁה הַזֶּה לֹקַחַת שֵׁם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלֶה) וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָאת
אֵל, אֵלָּא שְׁהוּא זֹעֵם בְּכָל יוֹם, שֶׁנִּמְצֵא בּוֹ דִין.

וּבֵא רֵאֵה, אֵל שְׂדֵי בְּאַרְנוֹ שֶׁבוֹ הִנָּאת הָעוֹלָם,
וְהוּא אָמַר לָעוֹלָם דִּי. שְׁחֵרֵי הָאֵל זֶה הוּא
שְׁמִדְוֵיג עִמוֹ, וּמִשּׁוּם כֵּן נִקְרָא אֵל שְׂדֵי, אֵל שֶׁל
שְׂדֵי. וְעַל זֶה מָה אֶקַּב לֹא קִבַּח אֵל. מִשּׁוּם כֵּן,
כְּמוֹ שְׁמִתְעוֹרֵר הָרֵאשׁ - כֵּן מִתְעוֹרֵר הַתַּחַתּוֹן.

בְּכַח רַבִּי אֶלְעָזָר, פֶּתַח וְאָמַר, (וּרְמִיָּה מו) קוֹלָה
כַּנְחָשׁ יִלְךְ וְגו'. כְּפִעַת (כְּמוֹ זֶה) שְׁיִשְׂרָאֵל
בְּנִלּוֹת, הִיא וְדֵאֵי הוֹלְכַת כַּנְחָשׁ. נְחָשׁ, כְּשֶׁהוּא
(בְּדִין) כּוֹפֵף רֵאשׁוֹ לָעֶפֶר, עוֹלָה הַזָּנֵב, שׁוֹלֵט וּמַכֵּה
אֶת כָּל אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאִים לְפָנָיו. אֵת כֵּן כְּפִעַת
בְּנִלּוֹת - כְּגוֹן זֶה הָרֵאשׁ כְּפוּף לָעֶפֶר, וְהַזָּנֵב שׁוֹלֵט.

מי עֲשָׂה שְׁהוֹנֵב יַעֲלֶה לְמַעַלָּה, יִשְׁלַט וַיִּכְהָ? הָרֹאֵשׁ
 שְׁמַתְכוּפֶרֶף לְמַטָּה. וְעַם כָּל זֶה, מִי מִנְהִיג אֶת הַוֹּנֵב
 וּמִי מְסִיעוֹ לְמַסְעָיו? זֶה הָרֹאֵשׁ. אֵיךְ עַל גַּב שְׁהוֹא
 כְּפוּף לְעֶפֶר, הוּא מִנְהִיג אֶת מַסְעָיו. בְּגִלְל זֶה,
 קוֹלָה בַּנְּחָשׁ יִלֶּךְ.

וְעַכְשָׁנוּ, שְׂאֵר הָעַמִּים שֶׁהֵם אֲחֻזִּים בַּוֹּנֵב, עוֹלִים
 לְמַעַלָּה, וְשׁוֹלְטִים וּמְכִים, וְהָרֹאֵשׁ כְּפוּף
 לְעֶפֶר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם
 וְגו'. וְעַם כָּל זֶה, הָרֹאֵשׁ הַזֶּה מִנְהִיג אֶת הַוֹּנֵב
 וְשׁוֹמֵר (וּמְסִיעַ) אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים א) שְׁמַנִּי
 נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. אֵלֶּה עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמְזוֹלוֹת, שֶׁהֵם הַוֹּנֵב. בָּא רַבִּי יְהוּדָה, וְנִשְׁק יָדָיו
 וְאָמַר, אֵלְמֵלֵא לֹא שְׂאֵלְתִי דְבָר בְּעוֹלָם, אֵלֵא
 שְׂשֵׂאֵלְתִי זֶה וְהַרְוַחְתִּי אוֹתוֹ - דִּי לִי, שְׂעַבְדָּשׁוּ
 יַדְעֵתִי עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזוֹלוֹת וְשִׁלְמוֹנָם אִיךְ
 מִנְהִיג. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׂעַלִיָּהֶם כְּתוּב
 (תהלים קלח) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה וְגו'.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה זֶה לְסַגְּלָתוֹ? אָמַר לוֹ, שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת הִלְלוּ נִקְרְאוּ סַגְּלָה, בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה, כְּמוֹ זֶה כְּהֲנִים לְוַיִּשְׂרָאֵלִים, וְהַכֹּל אַחֵד. וְאַלְהָה סַגְּלָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וּסַגְּלָתוֹ לְמַטָּה, וְזֶהוּ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת יט) וְהִייתֶם לִי סַגְּלָה מִכָּל הָעַמִּים.

וְנִסְעֵ אֵהָל מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם וְגו'. אַחַר כֵּן מַה כָּתוּב? [וְנִסְעֵ] דָּגַל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצַבְאֹתָם יָמָה. הִינוּ שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בַּמַּעְרָב, וּפְרָשׁוּתָהּ. כָּתוּב (בראשית מח) וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בָּרַךְ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְגו', וַיִּשָּׂם אֶת אֶפְרַיִם וְגו'. בָּרַךְ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא. מַה מִּשְׁמִיעֵנוּ?

אֵלֶּא כֵּן יִתְבָּרַךְ יִשְׂרָאֵל לֹא כָתוּב, אִי כֵּן יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּא יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ לֹא יְבָרַךְ אֶת הָעוֹלָם אֵלֶּא כֵּן, שְׂאֵתָהּ בַּמַּעְרָב, וְכָתוּב (שם לה) אֲנִי אֵל שְׂדֵי פְרָח וּרְבֵחַ. לְמַדְנֵו שְׂרָאָה עֲמוֹ שְׂכִינָה, וְאִזּוֹ אָמַר כֵּן יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. כֵּן יְבָרַךְ אֶת הָעוֹלָם.

וַיֵּאָדָר רָאָה? וַתְּרִי כָּתוּב (שם) וְעֵינַי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ
 מִזְקֵן וְגו' ? אֵלָּא כָּתוּב, שְׂכַל אֶת יָדָיו. מַה
 זֶה שְׂכַל? אֵלָּא תִּמְיִן הָיָה זְקוּף, וְהַשְׂכִּינָה הַסִּטָּה
 כְּלָפֵי אַפְרָיִם, וְהַרְיַח רִיחַ שְׂכִינָה עַל רֵאשׁוֹ, וְאָז
 אָמַר בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל, וְרָאָה שֶׁהוּא בַּמַּעְרָב.

וַדַּאי שְׂכִינָה בַּמַּעְרָב, וַתְּרִי בַּאֲרָנוֹ, כִּדִּי שְׂיִהְיֶה
 בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם, וְלִהְתַּחֲבֵר בְּגוּף וְלִהְיוֹת
 בְּזוּוּג אַחֵד. וְצָפוֹן מְקַבֵּל אוֹתָהּ תַּחַת הָרֵאשׁ,
 וְהַדָּרוֹם מְחַבֵּק אוֹתָהּ. זֶהוּ שְׂכָתוּב (שיר השירים ב)
 שְׂמְאֵלוֹ תַּחַת לְרֵאשֵׁי וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבִקְנֵי. וַתְּרִי בַּאֲרָנוֹ
 וַדַּאי, (שם ג) מִפְּתוֹ שְׁלֹשְׁמָה, בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם,
 וְלִהְתַּחֲבֵר בְּגוּף, וְאָז כָּלֵל אַחֵד לְהַתְּבַרְךָ הָעוֹלָם.
 לְמַדְּנוּ, כֹּל הָאוֹמֵר תִּתְּחַלֵּה לְדוֹד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים כָּכֵל
 יוֹם, מִכְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא. (דף קב ע"א) וַתְּרִי
 בַּאֲרָנוֹ, כִּדִּי לְזוּג אֶת הַתְּחַלָּה הַזֶּה, וְשִׁתְּמַצֵּא כָּכֵל
 יוֹם בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם.

בַּא אָדָם בַּבְּקָר - מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם
 (כְּמוֹ שְׁנֵתְפָאָר, מְסֻדֵר שְׁבַח) בְּאוֹתָן תִּשְׁבְּחוֹת שְׂאוֹמֵר

תִּהְיֶה לְדָוָד, וְכָל תְּהַלְלוּתָהּ, שָׂהֵם סְדוּר שֶׁל עֲשָׂר
 תְּשֻׁבּוֹת שֶׁל עֲשָׂרָה כְּתוּבִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ, וּמִשׁוֹם זֶה עֲשָׂרָה הֵם הַלְלוּתָהּ. אַחַר כֵּן
 בָּיִם בְּעֲשָׂר תְּשֻׁבּוֹת, שָׁהֵן: (תהלים קג) הַלְלוּתָהּ הַלְלוּ
 אֱלֹהֵי בְּקִדְשׁוֹ וְגו', הַלְלוּתָהּ וְגו'. מִי אֵלֶּה עֲשָׂרָה
 הַלְלוּתָהּ, וַתְּרִי חֲמִשָּׁה הֵם? אֵלֶּה מִתְחִיל שָׁבַח
 בְּהַלְלוּתָהּ, וּמִסִּים בְּהַלְלוּתָהּ.

לְאַחַר הָעֲלוֹי שֶׁל סְדוּר הַשֻּׁבָּח בָּאוּ יְשִׁיר מִשָּׁה,
 שֵׁשׁ בּוֹ הַכֹּל, וּבָנָה מְקַבֵּל עָלָיו עַל
 מַלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה. אַחַר כֵּן מִשָּׂרָה אוֹתָהּ בְּחֶסֶד
 בְּסוּף תְּתַפְּלָה, לְחַתְּבִישׁ בּוֹ. אַחַר כֵּן בְּתַפְּלַת
 מְנַחֵה, שְׁתַּגְּבֹרָה תְּלוּתָהּ וַתְּדִין שׁוֹרָה. נִמְצָא בְּכָל
 תְּדָרוֹם (תיום) הַמִּשָּׁה הַזֶּה שְׁנַתּוֹנָה בֵּין צְפוֹן לְדָרוֹם,
 לְחַתְּבִיר בְּזוֹנֵג זֶה בְּגוֹף כְּרֵאוֹי. וּמִי שְׁמֹסְדֵר
 וּמְחַבֵּר אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם כֵּן, וַדַּאי הוּא כֵּן הָעוֹלָם
 הַבֵּא.

מִשׁוֹם כֵּן דָּגַל שֶׁל מַחְנֵה אֶפְרַיִם יָמָה, וְהוּא בֵּין
 צְפוֹן לְדָרוֹם. דָּרוֹם רְאוּבֵן מִצַּד אַחַד,

שְׁפָתוֹב דְּגַל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תִּימָנָה. צָפוֹן דָּן מִצַּד
 אַחֵר, שְׁפָתוֹב דְּגַל מַחֲנֵה דָן צָפְנָה. אֶפְרַיִם בֵּין זֶה
 לָזֶה. נִמְצָא מְעַרְב, שְׁהוּא אֶפְרַיִם, בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם,
 הַכֹּל כְּמוֹ לְמַעְלָה.

סוּד לְיוֹשְׁבֵי הַדָּרוֹם אַחֲיֵנו. וְכֹךְ שָׁלַח לָהֶם: אַחֲיֵנו,
 מִצַּד הַמְּנֹרֹת (מְסֻדִּים מְנֹרֹת) בְּסוּדוֹת קְשׁוּרִים,
 שְׂרָצִיתֶם לְיַחַד יַחַד בַּטַּפָּס שֶׁל קֶשֶׁר עֲלִיּוֹן, קִבְּלוּ
 עֲלֵיכֶם עַל מַלְכוּת הַקְּדוּשָׁה בְּכֹל יוֹם בְּהִתְחַלָּה,
 וּבָזֶה תַעֲלוּ (בְּקֶשֶׁר) בְּהַעֲלִים (בְּהִיבֵל) קְדוּשׁ שֶׁל הַדָּרוֹם,
 וְסוּבְבוּ צְדִדֵי הָעוֹלָם עַד שִׁיתְקַשְּׁרוּ בְּקֶשֶׁר אַחֵר,
 וּבְדָרוֹם (הַתְּחִיבֵנו) (תְּקַבְּעוּ) מְקוֹם, וְשָׁם תִּהְיֶינּוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׂאל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו. אָמַר לוֹ,
 סִימֵן לְזוּנֵג הַיַּחַד מִנֵּיִן? אָמַר לוֹ, בְּנִי, אֵף עַל
 גַּב שְׂפֵאֲרֵנוּ דְבָרִים לְכָל צַד וְצַד, וְהִתְפֹּדְדוּ כָּאֵן
 דְּבָר וּכְאֵן דְּבָר - סִימֵן זֶה נִקְטָ בִּידָה, וְכֹךְ זֶה, כְּמוֹ
 סְבִיב הַמּוֹפֵת. שְׁלַמְדֵנוּ, וּבֵא לוֹ לְקַרְן דְּרוּמִית
 מְזַרְחִית, מְזַרְחִית צְפוֹנִית, צְפוֹנִית מְעַרְבִית,
 מְעַרְבִית דְּרוּמִית. אָמַר לוֹ, וְתִרִי לֹא יְכוּל עַד

שְׁמַקְבֵּל עָלָיו אָדָם עַל מַלְכוּת הַקְדוּשָׁה בְּתַחֲלָה
 וְנוֹתֵן עָלָיו עַל זֶה, וְאַתָּה אָמַרְתָּ שְׂיָבֵא לְדָרוֹם
 בְּתַחֲלָה!?

אָמַר לוֹ, הַכֹּל אָמַרְתִּי לָךְ, שְׁחֲרִי וּבֵא לוֹ לְקַרְנֵי,
 אָמַרְתִּי בְּתַחֲלָה, וְחֲרִי יִדְעָתָּ סוּד הַקַּרְנֵי,
 וְזֶהוּ עַל מַלְכוּת הַקְדוּשָׁה. אַחֵר כִּף דְּרוּמִית
 מְזוּרְחִית, שְׁשֵׁם הוּא עֵץ הַחַיִּים, וְזֶה לְזוּג אוֹתוֹ
 בְּמְזוּרְחָתוֹ, שֶׁהוּא הָאֵב הָעֲלִיּוֹן, שְׁחֲרִי הַכֵּן מֵצַד אֵבֵא
 הוּא פֶּא. וְלִכֵּן מְדָרוֹם לְמִזְבְּחָתוֹ, שְׁכַח הַדָּרוֹם הוּא
 בְּמְזוּרְחָתוֹ, וְצָרִיף לְהַתְקַשֵּׁר כְּאַחֵר, דָּרוֹם בְּמְזוּרְחָתוֹ.

וְהַמְזוּרְחָתוֹ שְׁמַתְקַשֵּׁר בְּצַפּוֹן, (כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תַּחֲלִים יז) וְצַפּוֹנָהּ
 תְּמַלֵּא בְּטָבָר) מִשּׁוֹם שְׁזֶה מִשְׁלִים וּמְמַלֵּא
 נְחָלִים וּמְעֵינּוֹת, וְעַל זֶה מְזוּרְחִית צַפּוֹנִית, אֵלּוֹ
 אֵבֵא וְאַמָּא שְׁלֵא נְפָרְדִים לְעוֹלָם, וְחֲרִי בְּאַרְנוֹ.
 וְכֵן שֶׁנֶּאֱמַר צַפּוֹנִית, שֶׁהוּא סֵתֵר עֲלִיּוֹן, וּמְצַדָּה
 יוֹצֵא צַפּוֹן, וּמְצַדָּה מִתְעוֹרְרִים תְּדִינִים, אַף עַל גַּב
 שְׁחֵיָא רַחֲמִים וְשִׁמְחָה. וְחֲרִי בְּאַרְנוֹ. וְכִשְׁחֵיָא

יִוצֵאת - צָפוֹן יוֹצֵאת עִמָּה, שֶׁהוּא נִכְלָל וְנִקְשָׁר
בְּדָרוֹם.

אַחַר כֵּן צְפוֹנִית מִעֲרֵבִית, שְׁתֵּרֵי מֵצַד הָאֲמֵא
יוֹצֵאת בֵּין, וּמֵצַד הָאֲמֵא יוֹצֵאת בֵּית,
וּמִשׁוֹם כֵּן צְפוֹנִית מִעֲרֵבִית, וְזוֹהִי קֶרֶן שֶׁל
הַתְּחִלָּה, שֶׁכַּעֲת נִקְשָׁרַת בְּצָפוֹן סָתָם. אַחַר
כֵּן צָרִיךְ לְקַשְׁרָה בְּדָרוֹם, שֶׁשָּׁם הוּא קָשָׁר
הַכֹּל, וְחֲנוּף בָּה נִמְצָא, וְעַל כֵּן מִעֲרֵבִית
דְּרוֹמִית.

נִמְצָאת קֶרֶן זוֹ שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים: אַחַת לְקַבֵּל אוֹתָהּ
אָדָם בַּתְּחִלָּה, אַחַר כֵּן לְקַשְׁרָה בְּשֵׁתֵי
זְרוּעוֹת, לְהַתְּחַבֵּר בְּנוֹף וְלִהְיוֹת הַכֹּל אֶחָד. וְזוֹהוּ
סְדוּר שֶׁל הַיְחוּד הַשְּׁלֵם. וְכָל צַד וְצַד בְּאוֹתוֹ קָשָׁר
שְׂרָאוּי לוֹ, וְלֹא יִחְלִיף צַד בְּצַד אַחַר שֶׁלֹּא רָאוּי
לוֹ, כִּי שֶׁלֹּא יַעֲנֵשׁ. מִי שֶׁעוֹשֶׂה (דף קב ע"ב) יְחוּד זֶה
כְּרָאוּי כִּפִּי שְׂאֵמְרָנוּ, אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ בְּעוֹלָם תְּהִה
וּבְעוֹלָם תֵּבֵא, שְׁתֵּרֵי יוֹדֵעַ לְסִדּוֹר שְׂבַח רַבּוֹנוֹ וְיְחוּד
רַבּוֹנוֹ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁתְּקַדּוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּבַּח

בו. עָלְיוּ כְּתוּב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (תהלים כה) לָדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי
אֲשָׁא אֱלֹהֵי בָךְ בְּטַחְתִּי וְגו'. מָה רָאָה דוֹד
לְסִדְר שְׂבַח זֶה כְּכֹה? וְכָל הַשְּׂבַחִים שָׁהֵם בְּא"ב,
בְּלָם שְׁלָמִים, וְזֶה חֶסֶד, שְׂאִין בּוֹ ו' וְלָמָּה סִדְר
זֶה לְפַל עַל אַפִּים?

אֲלֵא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא גְנוּז בֵּין הַחֲבָרִים. בְּשָׁעָה
שְׁנַכְנַם הַלִּילָה, (ושולט) הָעֵץ הַתְּחַתּוֹן שְׁהַמּוֹת
הַלּוּי בּוֹ, פּוֹרֵשׁ עֲנָפָיו וּמְכַסֶּה הַכֹּל. וְעַל בָּךְ
מִחֲשִׁיב, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת,
וּמְקַבְּלִים אָדָם וְנוֹתֵן פְּקָדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמְפַקֵּד בְּיָדוֹ
בְּפַקְדוֹן. וּמַשׁוּם שְׁלֹקַח אוֹתָם בְּפַקְדוֹן, חוֹזֵר
הַפְּקָדוֹן לְבַעְלָיו בְּשָׁעָה שְׁמַנְיַע הַבֶּקֶר. בְּשִׁמְנֵיַע
הַבֶּקֶר וְחוֹזֵר אֵלָיו פְּקָדוֹנוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא תִּנְיָאֵמֵן הָעֲלִיּוֹן.

אַחֲרֵי שָׁקָם, נִכְנַם לְבֵית הַכְּנָסֶת, מִתְעַטֵּר
בְּתַפְלִיין, מִתְכַּסֶּה בְּכֶסֶף צִיצִית, נִכְנַם

וּמִטֵּהָר עֲצָמוֹ בְּקָרְבָּנוֹת בְּתַחֲלָה, אַחֲרַי כֶּף מְקַבֵּל
 עָלָיו עַל מַלְכוּת בְּסִדּוֹר שֶׁל שְׂבִיחַי דָּוָד, שֶׁהֵם סִדּוֹר
 שֶׁל עַל מַלְכוּת. וּבְסִדּוֹר שֶׁבַח זֶה מְשַׁרְהָ עָלָיו אוֹתוֹ
 עַל. אַחֲרַי כֶּף סִדּוֹר תְּפִלַּת מִיֵּשֶׁב, וְתַפְלָה מֵעֲמָד,
 לְקִשְׁרָם בְּאַחֲרֵי.

בֵּא רֵאָה סוֹד הַדְּבָר, אִפֵּי עַל גַּב שֶׁתַּפְלָה תְּלוּיָה
 בְּמִלָּל וְדַבּוֹר הַפֶּה - הַכֹּל תְּלוּי בְּעֵקֶר
 הַמַּעֲשֵׂה בְּתַחֲלָה, אַחֲרַי כֶּף בְּדַבּוֹר וּבְמִלָּל הַפֶּה.
 אֵיזָה מַעֲשֵׂה? אֵלֶּא אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁעוֹשֵׂה הָאָדָם
 בְּתַחֲלָה כִּמוֹ תַּפְלָה זוֹ. וְלֹא יִתְפַּלֵּל אָדָם תַּפְלָה,
 עַד שִׁירָאָה מַעֲשֵׂה בְּתַחֲלָה כִּמוֹ הַתַּפְלָה.

מַעֲשֵׂה רֵאָשׁוֹן (בְּרֵאָשׁוֹנָה מַעֲשֵׂה) בְּשַׁעַת שְׁאָדָם קָם -
 צָרִיף לְמִטֵּהָר עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחֲרַי כֶּף
 יִקַּבֵּל עָלָיו עַל זֶה, יִפְרֵשׁ עַל רֵאָשׁוֹ פְּרִיסַת מְצוּחַ.
 אַחֲרַי כֶּף יִקְשֶׁר קִשְׁרַת תִּיחוּד, שֶׁהֵם תַּפְלִינִי, (מִהוּ תַּפְלִינִי?)
 תַּפְלָה שֶׁל רֵאָשׁ וְשֶׁל יָד, וְלִתְקַנָּם בְּקִשְׁרַת אַחֲרֵי
 בְּשִׁמְאֵל וְעַל הַלֵּב, כְּפִי שְׂבִיחֵנוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׂמֵאֵלוֹ
 תַּחַת לְרֵאָשִׁי וְגוֹ'. וְכַתוּב (שִׁם ח) שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם עַל

לְכַדּוּ כַחֲזֹתָם עַל זְרוּעָךְ. וְהָרִי בְּאַרְנוּ. וְזֶהוּ הַמַּעֲשֵׂה
שֶׁבַתְחֻלָּה.

אַחַר כֵּן, בַּשָּׁעָה שְׁאָדָם נִכְנָם לְבֵית הַפְּנִסָּת,
יִטְהַר עֲצָמוֹ בַּתְּחֻלָּה בְּקַרְפָּנוֹת, בְּדַבּוּר
הַפֶּה. אַחַר כֵּן יִקְבַּל עָלָיו עַל מַלְכוּת זֶה, לְפָרֵשׁ
עַל רֵאשִׁי (פְּרִישַׁת מִצְוָה) בְּשִׁבְחֵי דָוִד הַמְּלֶךְ, כְּמוֹ
הַמַּעֲשֵׂה שְׁפוּרָם עַל רֵאשִׁי פְּרִישַׁת מִצְוָה. אַחַר כֵּן
תְּפִלַּת מִיֵּשֵׁב בְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל יָד, וְאַחַר כֵּן תְּפִלַּת
מַעֲמָד שֶׁהִיא בְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשִׁי. וְזֶה כְּמוֹ זֶה.
מַעֲשֵׂה כְּמוֹ דַבּוּר. וְדָאֵי בַּמַּעֲשֵׂה וְדַבּוּר תְּלוּיָה
הַתְּפִלָּה.

וְאִם פּוֹגֵם אֶת הַמַּעֲשֵׂה, הַדַּבּוּר לֹא מוֹצֵא מְקוֹם
שְׁשׂוּרָה בּוֹ, וְזוֹ לֹא תְּפִלָּה, וְנִפְגָּם הָאִישׁ
הַהוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, (וְלֹא עִיד, אֵלֶּיךָ) שְׁצַרְיָךְ לְחֻרָאוֹת
מַעֲשֵׂה וּלְמַלְל דַּבּוּר עָלָיו, וְזוֹהִי תְּפִלָּה שְׁלֵמָה. אוֹי
לְאִישׁ שְׁפוֹגֵם בְּתְּפִלָּתוֹ, עֲבוּדַת רַבּוֹנוֹ, עָלָיו כְּתוּב
(יִשְׁעִיהָ א) כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת פָּנָי וְגו'. גַּם כִּי תִרְבוּ

תַּפְּלָה אֵינְנִי שֹׁמֵעַ. שְׁחֵרֵי בְּמַעֲשֵׂה וּדְבוּר הַדְּבָר
תְּלוֹי.

כֹּא רְאָה, כִּינּוֹן שְׂאֵדָם עוֹשֶׂה תַּפְּלוֹת כֶּה, בְּמַעֲשֵׂה
וּדְבוּר, וְקוֹשֵׁר קֶשֶׁר הַיְחוּד, נִמְצָא שְׁעַל יָדוֹ
מִתְבָּרְכִים עֲלִיזִים וְתַחֲתוֹנִים. וְאִזּוֹ צְרִיךְ הָאָדָם
לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ, אַחֲרֵי שְׂפִים תַּפְּלֵת עֲמִידָה, כְּאֵלוֹ
נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, שְׁחֵרֵי נִפְטָר מֵעֵץ הַחַיִּים וְכֵּן
רִגְלָיו לְאוֹתוֹ עֵץ הַמּוֹת, שְׁחֵחֹזֵר לוֹ בְּקִדּוֹנוֹ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) וַיֹּאסֶף רִגְלָיו אֶל הַמַּטָּה, שְׁחֵרֵי
הוֹדָה עַל חַטָּאֵיו וְהַתְּפִיל עֲלֵיהֶם.

עֲבָשׁוּ צְרִיךְ לְהַתְּכַנֵּס לְאוֹתוֹ עֵץ הַמּוֹת,
וְלִנְפֹל וְלוֹמַר אֵלָיו, אֵלֶיךָ ה' נִפְשֵׁי
אֲשָׁא. בְּהַתְּחַלָּה (דף קכא ע"א) נִתְּתִי לְךָ בְּפִקְדוֹן. כְּעֵת
שֶׁקְשַׁרְתִּי אֶת הַיְחוּד וְעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂה וּדְבוּר
כְּרָאוֹי וְהוֹדִיתִי עַל חַטָּאֵי, חֵרֵי נִפְשֵׁי מִסְרְתִי
לְךָ בְּיָדָי.

וַיִּרְאֵה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ נִפְטָר מִהָעוֹלָם, שֶׁנֶּפְשׁוֹ
מִסֵּר לְמָקוֹם הַמּוֹת הַזֶּה, מִשּׁוֹם כֶּה אֵין כּוֹ

וְאִ"ו, שְׁוֹא"ו עֵץ הַחַיִּים הוּא, וְזֶה עֵץ הַמּוֹת הוּא.
 וְזֶה בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שְׁסוּד הַדְּבָר (מה בא להשמיענו סוד
 הַדְּבָר) - שֵׁישׁ חֲטָאִים שֶׁלֹּא מִתְּכַפְּרִים עַד שֶׁנִּכְפָּטֵר
 הָאָדָם מִהָעוֹלָם, וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר
 הָעוֹזֵן תְּהִי לָכֶם עַד תִּמְתּוּן. וְזֶה נָתַן עֲצָמוֹ וַדַּאי
 לְמוֹת וּמָסַר נַפְשׁוֹ לְמָקוֹם זֶה, לֹא בִּפְקֻדוֹן כְּמוֹ
 בְּלִילָה, אֲלָא כְּמִי שֶׁנִּכְפָּטֵר מִהָעוֹלָם וַדַּאי.

וְתִקּוּן זֶה צָרִיךְ בְּכּוֹנֵת הַלֵּב, וְאִזּוּ הַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ
 הוּא מְרַחֵם עָלָיו וּמְכַפֵּר לוֹ עַל חֲטָאָיו.
 אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שֶׁיּוֹדֵעַ לְפִתּוֹתוֹ וְלַעֲבֹד לְרַבּוֹנוֹ בְּרָצוֹן
 וּבְכּוֹנֵת הַלֵּב. אוֹי לְמִי שֶׁבָּא לְפִתּוֹת לְרַבּוֹנוֹ בְּלֵב
 רְחוּק, וְלֹא בְּרָצוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים עח) וַיִּפְתּוּהוּ
 בְּפִיָּהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכּוּבוּ לוֹ וְלָכֶם לֹא נָכוֹן עִמּוֹ. הוּא
 אוֹמֵר (שם כה) אֱלֹהֵי ה' נִפְשֵׁי אֲשָׁא, וְלֹא כָּל דְּבָרָיו,
 אֲלָא בְּלֵב רְחוּק, זֶה גּוֹרֵם עָלָיו לְהִסְתַּלֵּק מִהָעוֹלָם
 מֵרֵם שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ יָמָיו, בְּזִמְנֵי שֶׁאֵילָן זֶה מִתְּעוֹרֵר
 בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת דִּין.

וְלִכֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִדְבִּיק נַפְשׁוֹ וּרְצוֹנוֹ בְּרַבּוֹנוֹ,
 וְלֹא יָבֵא אֱלֹוֵי בְּרָצוֹן בּוֹזֵב, מִשּׁוֹם שְׂפָתוֹב
 (שם קא) דְּבַר שְׂקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנִגְדַּ עֵינַי. מַה זֶה לֹא
 יִכּוֹן? בְּשַׁעַה שֶׁהוּא מִתְקִין עֲצָמוֹ לְזֶה וְלִבּוֹ רַחֵק
 מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹל יוֹצֵא וְאוֹמֵר: לֹא יִכּוֹן
 לְנִגְדַּ עֵינַי. (לְמַעַן) זֶה צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ, לֹא יִכּוֹן,
 אִינוֹ רוֹצֵחַ שְׂוִיתֵתִיקוֹן. כָּל שְׂכֵן אִם הוּא בָּא לְיַחַד
 שֵׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא מִיַּחַדוֹ בְּרֵאוּי.

אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא, עֲלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה סו) וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת
 כְּבוֹדֵי וְגו'. וְכָתוּב (תהלים קמ) אֵךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ
 וְגו'. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְשַׁק יָדוֹ וְאָמַר, אֱלֹמְלֵא לֹא
 בָּאתִי לְעוֹלָם רַק לְשִׁמְעַ דְּבָרִים אֱלוֹ - דִּי לִי. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי חֶלְקִי וְאֲשֶׁרִי חֶלְקִי יִשְׂרָאֵל,
 שְׁנֵי דְבָקִים בְּקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂפָתוֹב (דברים ד) וְאַתֶּם
 הַדְּבָקִים וְגו'. (ישעיה ס) וְעַמְּךָ בָּלֵם צְדִיקִים וְגו'.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלֵךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
 וְאָמֵן